

MODELUITVRAAG EN MODELCONTRACT IDIENSTEN

VERANTWOORDINGSRAPPORTAGE

Datum: 21-12-2017

Werkgroep Modelcontracten

Dit document is opgesteld door Significant (Bart de Haan), Sweco (Corianne Stevens-Van der Geer, Stephan Laaper, Peter Tamerus en Jella Jongerius) en Arcadis (Vincent van der Heijden). Daarbij heeft afstemming met de hoofdgroepen I tm IV van het iCentrale programma plaatsgevonden via de Agile aanpak.

significant.

SWECO

ARCADIS

Design & Consultancy
for natural and
built assets

Het programma iCentrale is een initiatief van 13 private partijen: Arcadis, Be-Mobile, Cruxin, DAT.Mobility/Goudappel, Dynniq, MAPtm, Siemens, Sweco, Technolution, Trafficlink, Trigion en Vialis en 6 decentrale overheden: gemeenten Almere, Den Haag en Rotterdam en de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland. Het programma is gericht op een beter functionerend netwerk en betere dienstverlening aan mobilisten en burgers tegen lagere kosten van assets en betere kosteneffectiviteit van de exploitatie in centrales. Dit programma wordt ondersteund door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu/programma Beter Benutten.

Inhoud

Inhoud	2
1 Inleiding	3
1.1 Leeswijzer	3
2 Filosofie achter de modeluitvraag en modelcontracten	4
2.1 Wat vooraf gaat	4
2.2 welke modeluitvragen en -contracten zijn er beschikbaar?.....	4
2.3 modelcontract omvat het hele inkoopproces	5
3 Werkwijze en aanpak bij ontwikkelde modelcontracten	7
3.1 Opstellen	7
3.2 Afstemming binnen programma iCentrale	7
3.3 Toetsing	7
3.4 Beschikbaar.....	7
3.5 Praktijksituatie.....	7
4 Uitgangspunten	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Aanbestedings- en contracteringsstrategie	9
4.3 De dienst VerkeersManagement as a Service (VMaaS)	9
4.4 Het gebruik van het modelcontract	10
5 formataanwijzingen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.1 Leeswijzer	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 1: Titel (=Kop 1 zonder nummering - (LS, 14pt, vet en blauw) Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	

1 Inleiding

Bij een iCentrale worden delen van werkzaamheden die nu nog door een DCO worden uitgevoerd op de markt gezet en na een aanbesteding aan de markt overgedragen. De inkoop en aanbesteding van deze diensten wijken af van wat DCO's gewend zijn op deze domeinen, maar worden al wel toegepast in andere sectoren, zoals Openbaar Vervoer, Openbare Orde en Veiligheid, GWW, ICT en Facilitaire dienstverlening.

Daarom zijn voorbeelden (do's & don'ts) verzameld uit andere sectoren en gebruikt als input voor het opstellen van modeluitvragen en modelcontracten voor iDiensten.

Om het voor de DCO's mogelijk en makkelijk te maken iDiensten in te kopen zijn modeluitvragen en modelcontracten opgesteld voor de verschillende fasen in het aanbestedingstraject; van de voorbereiding en aanbestedingsstrategie, tot de aanbesteding en de uitvoering van het contract. Voor een viertal archetypen iDiensten zijn modeluitvragen en modelcontracten opgesteld waarmee DCO's in staat gesteld worden om die iDiensten in te kopen. De modellen zijn opgesteld voor publiek-private contracten. Voor publiek-publieke en privaat-private contracten worden geen modellen maar checklists opgesteld.

Doel van het voorliggende document is om de filosofie achter de modeluitvragen en modelcontracten toe te lichten en de gemaakte keuzes en gehanteerde uitgangspunten te verantwoorden.

Dit document is daarmee een oplegnotitie bij de modeluitvragen en -contracten.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat de filosofie achter de iCentrale modeluitvraag en modelcontracten beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de aanpak en werkwijze zoals gekomen is tot de modelcontracten. En tot slot wordt in hoofdstuk 4 de gehanteerde uitgangspunten per deeldocument toegelicht.

2 Filosofie achter de modeluitvraag en modelcontracten

De modeluitvragen en -contracten zijn opgesteld in het kader van het Programma iCentrale en fungeren als handreiking voor het aanbesteden en contracteren van iDiensten door Decentrale Overheden.

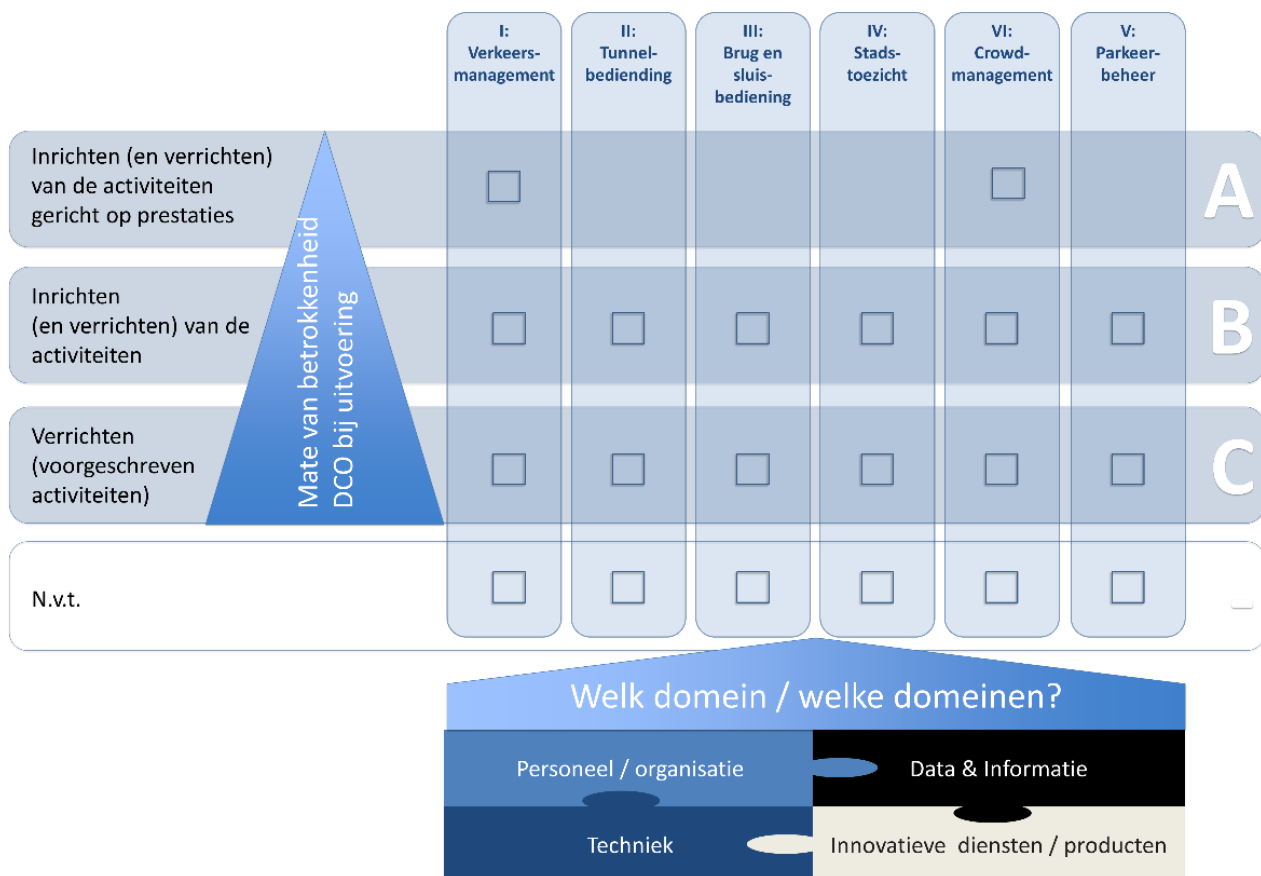
2.1 Wat vooraf gaat

Voordat een Decentrale overheid (DCO) start met een aanbesteding is intern al een heel proces doorlopen:

1. Er is een ambitie, wensbeeld, beleidsopgave; een stip op de horizon van gewenste resultaten
2. Er is besluitvorming over nut en noodzaak om te komen tot deze gewenste resultaten en de daarbij benodigde middelen en (globale) wijze van uitvoering
3. Er is besluitvorming of de te behalen resultaten zelf gerealiseerd worden of aan de markt gevraagd worden en de mate van betrokkenheid van de DCO bij de te vragen dienstverlening (de zogenoemde *make or buy decision*).

2.2 welke modeluitvragen en -contracten zijn beschikbaar?

Binnen de 6 domeinen¹ van het programma iCentrale is dienstverlening ontwikkeld op de thema's: personeel, data en informatie en techniek en kan de DCO het gewenste serviceniveau kiezen. Dit leidt tot een cafetarialoket van mogelijke diensten.

Figuur nr 1: Vinkenkaart, overzicht van mogelijke iDiensten.

¹ Dit betreft de domeinen voor tunnelbediening en –bewaking, voor verkeersmanagement, voor bediening van bruggen en sluisen op afstand en voor stadstoezicht, voor crowdmanagement en voor parkeermanagement.

Er is voor gekozen om met de modelcontracten de “hoekpunten van het iDiensten speelveld” af te dekken.

Het gewenste serviceniveau en de inzet van een eigen bediencentrale zijn de bepalende factoren gebleken voor de modelcontracten. Daarbinnen is gevarieerd met de domeinen en de thema's.

Doordat de modelcontracten modulair van opbouw zijn is het voor een DCO eenvoudig om het modelcontract specifiek te maken naar de door haar gewenste dienstverlening.

Alsdus is gekomen tot de volgende selectie van vier modelcontracten:

	Minimale dienst	Maximale dienst
Met eigen bediencentrale	<ul style="list-style-type: none"> • 1 domein (verkeersmanagement) • 1 beheersgebied • Alleen personeel • Niveau dienstverlening: inrichten van activiteiten (B) 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 domeinen (tunnel, bruggen,sluizen en VM) • Meerdere beheersgebieden • Personeel, data en techniek • Niveau van dienstverlening: inrichten van prestaties (A)
Geen eigen bediencentrale	<ul style="list-style-type: none"> • 1 domein (verkeersmanagement) • 1 beheersgebied • Personeel, data en techniek • Niveau dienstverlening: Verrichten van activiteiten (C) 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 domeinen (parkeren, crowdmanagement, stadstoezicht) • Meerdere beheersgebieden • Personeel, data en techniek • Niveau van dienstverlening: inrichten van prestaties (A)

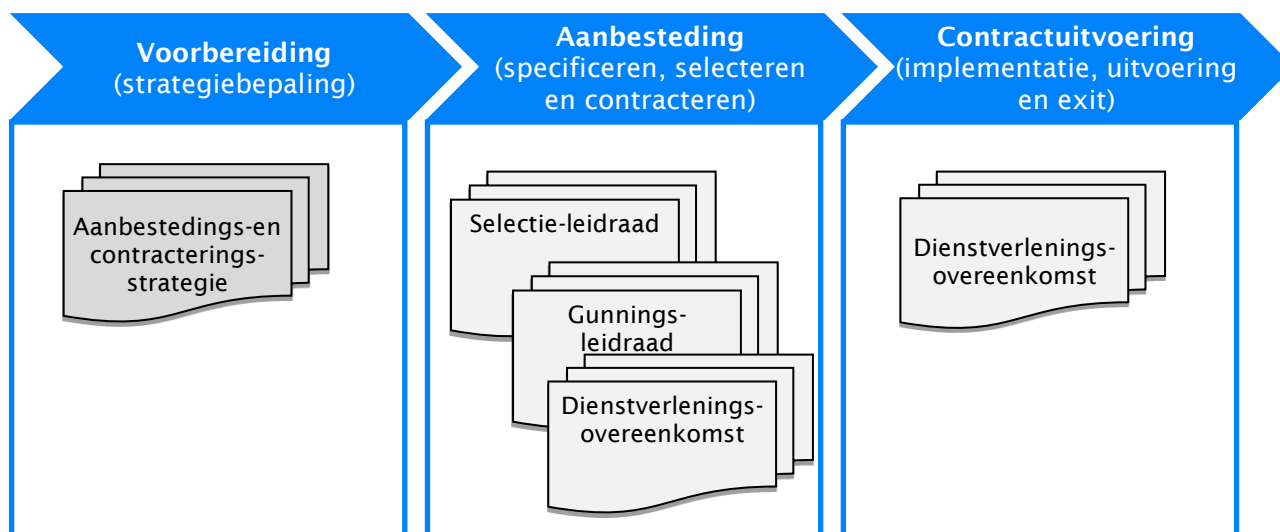
Figuur nr 2: vier modelcontracten voor archetype iDiensten.

2.3 modelcontract omvat het hele inkoopproces

Het (vereenvoudigde) inkoopproces omvat 3 fasen, te weten:

- Voorbereiding
- Aanbesteding
- Contractuitvoering

Het modelcontract bevat modellen voor alle benodigde documenten in dit inkoopproces. Alle (model)documenten zijn beschikbaar via de website van PIANOo, Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken.

Figuur nr 3: Processchema van inkooptraject met bijbehorende modeldocumenten.

Vorbereiding

Na de gemaakte *make or buy decision* start de voorbereiding met het opstellen van de aanbestedings- en contracteringsstrategie. Deze beschrijft de inkoopbehoefte met gemaakte keuzes en te verwachten ontwikkelingen, de marktsituatie en de vertaling daarvan naar de aanbestedingsprocedure en wijze van contracteren. Hierbij wordt nadrukkelijk stil gestaan bij de risico's van de uitvoering van het opdracht als ook de aanbestedingsrisico's.

De aanbestedings- en contracteringsstrategie heeft 2 doelen:

1. vastlegging van de strategie als toetssteen;
2. leveren van tekstdelen met de gemaakte keuzes die overgenomen of nader uitgewerkt worden in aanbestedings- en contractdocumenten.

De aanbestedings- en contracteringsstrategie is daarmee een DCO-intern document.

Na vaststelling van dit document, begint het opstellen van de aanbestedings- en contractdocumenten.

Aanbesteding

De Selectieleidraad en Gunningsleidraad maken deel uit van de modeluitvraag.

De Vraagspecificaties, de Dienstverleningsovereenkomst met annexen en bijlagen bevatten de omschrijving van de gevraagde dienstverlening.

3 Werkwijze en aanpak bij ontwikkelde modelcontracten

Korte verantwoording van de werkwijze waarop gekomen is tot de modelcontracten.

3.1 Opstellen

Onder leiding van aanbestedingsdeskundigen zijn in een team van materiedeskundigen uit de vier hoofdgroepen van het programma iCentrale de modeluitvragen en modelcontracten opgesteld.

3.2 Afstemming binnen programma iCentrale

Middels een Agile-proces is de ontwikkeling van producten en diensten binnen het programma iCentrale afgestemd op de beschrijving van gewenste diensten en bijbehorende eisen in de modelcontracten.

3.3 Toetsing

De modeluitvragen en modelcontracten zijn ter toetsing voorgelegd aan een klankbordgroep bestaande uit inkoop- en aanbestedingsdeskundigen en -juristen uit diverse publieke en private partijen, waaronder ook PIANOo.

3.4 Beschikbaar

De modeluitvragen en modelcontracten zijn beschikbaar voor alle DCO's via de website van PIANOo.

3.5 Praktijksituatie

Het gebruik van de modelcontracten zal zich in de praktijk bewijzen. De opgedane praktijkervaringen worden verwerkt in de modellen waardoor geüpdatete versies beschikbaar blijven. Het beheer van de modelcontracten ligt bij **XXX**.

4 Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de gehanteerde uitgangspunten bij de modelcontracten en modeluitvragen toegelicht.

4.1 Algemeen

Doelgroep

De modelcontracten en -uitvragen zijn opgesteld voor medewerkers binnen DCO's die ervaring hebben met het inkopen van dienstverlening in andere domeinen, zoals facilitair, ICT of GWW. Deze inkopers hebben mogelijk minder ervaring met het inkopen van dienstverlening rond bediencentrales in de 6 domeinen.

Flexibiliteit

Uitdaging bij innovatieve dienstverlening in zo'n dynamisch werkveld is om met het modelcontract een voldoende stabiele basis te bieden voor de dienstverlening, maar vooral ook ruimte te houden voor flexibiliteit in het contract. Flexibiliteit is noodzakelijk om transitie en scopewijziging te kunnen faciliteren en innovatie te stimuleren.

Dit is in de modelcontracten verankerd door deze gewenste flexibiliteit al in de strategiefase op te nemen in de gevraagde dienstverlening.

Groeimodel

Uit oogpunt van flexibiliteit en nieuwe markt is gekozen voor een contract gebaseerd op een groeimodel. Dit groeimodel bestaat uit een transitiefase en een consolidatiefase. In beide fasen stelt de DCO eisen aan de dienstverlening.

Markt

De markt van dienstverlening rondom bediencentrales is een nieuwe markt. Dit betekent dat de modelcontracten laagdrempelig zijn voor nieuwe toetreders en toch correct selecteren om "gelukzoekers" te weren en structureel falen of disfunctioneren en daarmee een mislukte aanbesteding, te voorkomen.

Gevraagde dienstverlening

Kenmerk van de gevraagde dienstverlening is dat de dienstverlener expert is. Dit betekent dat een maximale functionele insteek is gekozen bij de uitwerking van de dienstverlening en onderliggende eisen.

Concreet betekent dit dat er geen gedetailleerde eisen gesteld worden aan de kernactiviteiten. Er worden met name eisen gesteld aan de activiteiten in de transitiefase, aan de ondersteunende activiteiten in de consolidatiefase en indien daarmee risico's of raakvlakken beheerst worden.

Contractvorm

Voor de contractvorm is gekozen voor een hybride contract met een mix van technische en functionele eisen.

De vorm die dit het beste faciliteert is de UAV-GC 2005-opbouw met ARVODI-2016 voorwaarden. Er is bewust niet gekozen voor Best Value als 'gunningsmodel / aanbestedingsprocedure', omdat
..... PM

Bruikbaarheid

De modeluitvragen en -contracten zijn modulair van opzet. Hierdoor is het eenvoudig om uitvraag en contract per DCO op maat te maken. De modellen zijn grotendeels gereed voor gebruik (60-80%), maar zullen altijd naar de situatie en wensen van de DCO op maat gemaakt moeten worden.

4.2 Aanbestedings- en contracteringsstrategie

Intern document

De Aanbestedings- en contracteringsstrategie is een intern document van de DCO (zoals een inkoopplan van RWS). De overige modeldocumenten zijn externe documenten.

Tekstelementen uit de A&C-strategie worden letterlijk overgenomen in de overige documenten. Hierdoor lijkt er sprake van herhaling.

Generiek versus specifiek

De aanbestedings- en contracteringsstrategie is een generiek en daarmee overkoepelend document. De vier ontwikkelde modelcontracten zijn toegespitst op domeinen, thema's en serviceniveaus en daarmee specifiek uitgewerkt.

Vorm

De vorm van de Aanbestedings- en contracteringsstrategie staat nog niet vast. Er zijn meerdere mogelijkheden. **Huidige versie ligt alleen op inhoud ter review voor.**

4.3 De dienst VerkeersManagement as a Service (VMaaS)

Gevraagde dienstverlening bij VMaaS

De dienstverlening betreft het verzorgen van operationeel verkeersmanagement voor een DCO zonder eigen bediencentrale op het serviceniveau dat zich richt op het verrichten van activiteiten.

Activiteiten

Gevraagde activiteiten zijn:

- Observeren en signaleren van wegennet
- Monitoren van systemen
- Ondersteunen/coördineren van incidentafhandeling
- Ondersteunen/coördineren van storingsafhandeling
- Ondersteunen werk in uitvoering
- Verkeersmanagement maatregelen/scenario's inzetten
- Informeren weggebruikers
- Informeren ketenpartners
- Invulling geven aan PDCA, middels:
  - Opstellen verkeersverwachting
  - Rapporteren
  - Verbeteren
  - borgen

conform overeengekomen werkprocessen

[bron: HG-I en II)

Bovenliggende doelen zijn: het sturen en geleiden van het verkeer vanuit een centrale om daarmee de prestatie van het wegennetwerk te verbeteren.

Continue dienstverlening

Gevraagde dienstverlening betreft continue dienstverlening op 24/7 basis, of tijdens bepaalde uren (spits, of buiten kantooruren).

Daarmee betreft deze dienstverlening geen "peakshaving" of overloopcapaciteit.

Buiten scope

Buiten scope van deze dienstverlening en daarmee geen onderdeel van het modelcontract:

- Activiteiten als Tactische (afstem)processen als RegioRegie en Regionaal Tactisch Team
- Technisch beheer van wegwijk DVM-systemen (VRI's, DRIP's etc)
- Technisch beheer van communicatienetwerk met wegwijkssystemen
- Personeel in buitendienst (zoals weginspecteurs)

Horizon dienstverlening

De gekozen tijdhorizon betreft 2-6 jaar.

Dit is gebaseerd op de ingroei- en transitieperiode, op de investeringen die de dienstverlener moet doen en de gewenste flexibiliteit voor de DCO.

4.4 Het gebruik van het modelcontract

Een modeldocument bestaat uit tekstvoorstellen en toelichtingen.

Hieronder volgt een aanwijzing voor het gebruik van de modeldocumenten.

Toelichtingen

<Toelichtingen zijn geel gemarkeerd en geplaatst tussen brackets>

Iedere paragraaf start met een toelichting op het doel van de paragraaf.

Tevens zijn in de toelichtingen vragen geformuleerd waarmee de DCO de tekstvoorstellen dient aan te vullen.

Ieder modeldocument bevat een leeswijzer.

Alle toelichtende geel gemarkeerde teksten dienen verwijderd te worden alvorens deze gebruikt kunnen worden als contract of uitvraag.

Tekstvoorstellen

Alle niet-geel gemarkeerde tekst is een voorsteltekst voor de betreffende paragraaf.

De modeldocumenten zijn een samenhangend geheel; onderdelen uit de aanbestedings- en contracteringsstrategie komen terug in de eisenspecificaties.

Het overnemen van teksten van het ene naar het andere document gebeurt niet automatisch.

Zo is de aanbestedings- en contracteringsstrategie een intern document en kan het nodig zijn om teksten daaruit kritisch te lezen en aan te vullen alvorens deze op te nemen in de eisenspecificaties.

Bijlagen

De definitielijst is opgenomen in vraagspecificatie 0 en in de selectie- en gunningsleidraad. Dit is noodzakelijk omdat deze leidraden eerder worden verstrekt aan potentiële inschrijvers. Het is aan de DCO om bij aanvullingen in de definitielijst te zorgen voor uniformiteit in beide definitielijsten.

Bij het opstellen van de modeldocumenten is een tweedeling gehanteerd in “bindende” en “informatieve” bijlagen. Dit wijkt af van de werkwijze bij Rijkswaterstaat. Deze tweedeling is gekozen om meer flexibiliteit te bieden aan DCO's.

Gemeente Almere

Den Haag

Gemeente Rotterdam

